

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
DLA
REFERATU MŁODZIEŻY FRANCISZKAŃSKIEJ TAU**

**Młodzież
Franciszkańska
TAU**

Kraków 2024

1. WSTĘP

Standardy postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia lub krzywdzenia małoletnich, do których wprowadzenia na mocy tzw. „Ustawy Kamilla” został zobligowany również Kościół katolicki, mają być rzeczywistym narzędziem budowania bezpiecznych środowisk wszędzie tam, gdzie przebywają małoletni i gdzie zaspokajają swoje potrzeby duchowe. Są one narzędziem bardzo potrzebnym do zmiany mentalności w społeczeństwie, ale też w Kościele. Zostały pomyślane jako jeden z elementów systemowego programu ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Poniższe standardy jako takie mają ułatwić skuteczną ochronę małoletniej młodzieży zaangażowanej w działalność duszpasterstwa Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów w wydzielonej jednostce zwanej Referatem Młodzieży Franciszkańskiej Tau (w skrócie Referat MF Tau).

2. STANDARD 1: STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W PRZESTRZENI DZIAŁALNOŚCI REFERATU MŁODZIEŻY FRANCISZKAŃSKIEJ TAU

Wszystkie osoby zaangażowane w dane duszpasterstwo są zobligowane do tego, by tworzyć bezpieczne środowisko w danej wspólnotie duszpasterskiej. Ma ono nie tylko chronić małoletnią młodzież przed krzywdzeniem, ale także ma być gwarantem rozwoju osobowego i duchowego.

- Głównymi odpowiedzialnymi za tworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w duszpasterstwie Referatu Młodzieży Franciszkańskiej Tau są: Minister Prowincjalny Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów Prowincji Krakowskiej oraz Asystent Prowincjalny Młodzieży Franciszkańskiej Tau.
- Standardy ochrony małoletnich dla duszpasterstwa Referatu Młodzieży Franciszkańskiej Tau są dostępne w formie pisemnej na tablicy ogłoszeń w biurze Referatu MF Tau oraz na stronie internetowej dla wszystkich jego członków, ich rodziców, a także osób odpowiedzialnych zaangażowanych w formację Młodzieży Franciszkańskiej Tau (w skrócie MF Tau).

3. STANDARD 2: WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA OSÓB Z REFERATU MŁODZIEŻY FRANCISZKAŃSKIEJ TAU PRACUJĄCYCH Z MAŁOLETNIAMI

- Osobami wchodzącymi w skład Referatu Młodzieży Franciszkańskiej Tau są: Asystent Prowincjalny MF Tau oraz osoby świeckie działające w jednostce formacyjnej o nazwie „Rada MF Tau” wybrane spośród członków wspólnoty MF Tau zgodnie ze Statutem MF Tau (załączony jako dokument uzupełniający).
- Weryfikacja osób należących do Referatu MF Tau obejmuje: dane z Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym oraz zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestęptw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 172 oraz z 2022 poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestęptwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego. Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji dotyczącej duszpasterstwa.
- Każda osoba z Referatu MF Tau, która będzie miała kontakt z małoletnimi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań młodzieży, składa oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich dwudziestu lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (jeżeli prawo państwa nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa, osoba, która będzie miała styczność z wychowankami duszpasterstwa, składa oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestęptwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia dotyczącego zakazu pracy z dziećmi). Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji dotyczącej duszpasterstwa.
- Każda osoba, która w duszpasterstwie pozaparafialnym będzie miała kontakt z małoletnimi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, rozwojem duchowym,

uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez młodzież, musi zapoznać się z polityką ochrony nieletnich zawartą w dokumencie „Ochrona nieletnich” wydanym przez Zakon Braci Mniejszych Kapucynów Prowincja Krakowska, Kraków 2017 (załączony jako dokument uzupełniający) i podpisać stosowny dokument, w którym zobowiązuje się do jej przestrzegania. Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji dotyczącej duszpasterstwa.

- Zgodnie z polityką ochrony nieletnich w Zakonie Braci Mniejszych Kapucynów Prowincji Krakowskiej jest wyznaczona osoba zaufania, do której można kierować wszelkie zgłoszenia co do zagrożeń i nieprawidłowości w zakresie ochrony małoletnich w duszpasterstwie Młodzieży Franciszkańskiej Tau. Informacja i kontakt do tej osoby zamieszczony jest na tablicy ogłoszeń w biurze Referatu MF Tau oraz na stronie internetowej wspólnoty MF Tau i prowincji zakonnej Kapucynów.

4. STANDARD 3: SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA

4.1 SPOSÓB REAGOWANIA

- W chwili zauważenia niewłaściwych zachowań lub otrzymaniu informacji oskarżającej osoby z duszpasterstwa MF Tau co do krzywdy wyrządzonej osobie małoletniej, każda osoba wchodząca w skład Referatu MF Tau jest zobowiązana do niezwłocznego powiadomienia kompetentnej osoby tj. Ministra Prowincjalnego lub Asystenta Prowincjalnego MF Tau lub wyznaczonej osoby zaufanej o ewidentnie zaistniałej sytuacji krzywdy wobec małoletnich lub tylko o wiarygodnych oznakach na nie wskazujących. Należy przy tym pamiętać, iż zgodnie z prawem polskim, każdy mając wiarygodną wiadomość o usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego, ma obowiązek zawiadomienia organów ścigania, jeśli takie zgłoszenie nie zostało dokonane wcześniej przez osobę pokrzywdzoną.
- Jeśli dochodzi do rozmowy z osobą poszkodowaną należy: traktować osobę zgłaszającą z empatią i szacunkiem. Nie wolno bagatelizować zgłoszenia ani okazywać lekceważenia osobie zgłaszającej; zachować spokój i starać się nie okazywać przerażenia lub silnego wzburzenia emocjonalnego w reakcji na słowa osoby zgłaszającej; słuchać aktywnie, utrzymując naturalny kontakt wzrokowy oraz wyrażając zrozumienie i wsparcie; zapewnić poczucie bezpieczeństwa, wesprzeć emocjonalnie i udzielić potrzebnej pomocy; nie okazywać wątpliwości co do wiarygodności osoby zgłaszającej lub jej wypowiedzi; dopytywać tylko w celu uściślenia przekazu oraz zdobycia niezbędnych informacji do zgłoszenia podejrzenia wykorzystania seksualnego; skoncentrować się na ustaleniu faktów i okoliczności. Jeśli rozmowa przeprowadzana jest z osobą pokrzywdzoną, należy jej wysłuchać, zapamiętać i zapisać jej słowa i ograniczyć się do zadawania jedynie koniecznych pytań. Trzeba upewnić się, czy sprawa została wcześniej zgłoszona do organów państwowych lub kościelnych. Należy powstrzymać się od wypowiadania własnej oceny i interpretacji zdarzenia oraz opinii na temat domniemanego sprawcy; zapewnić osobę przekazującą informację, że zostanie zrobione wszystko, co możliwe, aby pomóc osobie skrzywdzonej; sprawdzić, czy bezpieczeństwo osoby skrzywdzonej nie jest zagrożone – jeśli tak, trzeba działać natychmiast, poinformować rodziców osoby małoletniej (jeśli osobą krzywdzącą jest rodzic, należy poinformować rodzica/opiekuna niekrzywdzącego) i odpowiednie organy państwowe i kościelne; wyjaśnić, że informacje o krzywdzie muszą zostać przekazane innym osobom, a zwłaszcza rodzicom, oraz zaznaczyć, że w określonych przypadkach wykorzystania seksualnego (zob. art. 240 Kodeksu karnego) istnieje obowiązek niezwłocznego poinformowania organów ścigania; nie wolno składać żadnych obietnic, które nie będą mogły być dotrzymane, szczególnie w kwestii poufności (np. „obiecuję nikomu o tym nie powiedzieć”); poinformować, co dalej będzie się działo ze zgłoszeniem (komu zostaną przekazane informacje), i jednocześnie zapewnić o poufności prowadzonych przez duszpasterstwo działań oraz o tym, że osoby niezaangażowane we wsparcie osoby pokrzywdzonej nie mają dostępu do informacji o krzywdzie; nie wolno ujawniać szczegółów rozmowy osobom niezaangażowanym we wsparcie osoby pokrzywdzonej, a zwłaszcza osobie, która została wskazana jako sprawca przemocy; natychmiast po przeprowadzeniu rozmowy należy sporządzić notatkę z przebiegu rozmowy. Jeśli nie utrudni to empatycznej komunikacji z rozmówcą, można rozważyć robienie notatek w trakcie rozmowy. Ważne jest, aby zadbać o zachowanie wierności przekazu osoby informującej o zdarzeniu, uwzględniając charakterystyczne wyrażenia i słownictwo, a także zachowania niewerbalne. W miarę możliwości należy notatkę przedstawić osobie zgłaszającej, uwzględniając jej ewentualne uwagi, i uzyskać jej podpis. UWAGA! Robienia notatki w obecności zgłaszającego nie stosuje się, gdy osobą zgłaszającą jest osobą małoletnią poszkodowaną.

4.2 PROFILAKTYKA I ZASADY WŁAŚCIWEGO POSTĘPOWANIA

- Zwracamy uwagę, by opiekun, duszpasterz lub osoba odpowiedzialna w duszpasterstwie MF Tau traktował wychowanków z godnością i szacunkiem. Odpowiednie relacje w kontakcie między kadrą a wychowankami mają budować dobrą i zdrową atmosferę w duszpasterstwie, a także zapewnić wychowankom poczucie bezpieczeństwa.
- Niedopuszczanie do stosowania jakichkolwiek form przemocy – fizycznej, psychicznej, seksualnej i duchowej.
- Niedopuszczalne jest nawiązywanie z małoletnią młodzieżą jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym mogących prowokować do intymnych kontaktów cielesnych.
- Istotny jest język, jakim posługują się osoby odpowiedzialne za duszpasterstwo. Zawsze powinien być on adekwatny do wieku wychowanków, a nigdy wulgarny czy dyskryminujący.
- Osoby odpowiedzialne za organizację spotkań duszpasterskich powinny dołożyć wszelkich starań przy doborze zaufanej kadry animatorów i liderów poszczególnych grup.
- Istotne jest również wyczulenie i reagowanie na wszelkie formy przemocy i manipulacji duchowej, w tym uzależnienie duchowe od lidera czy duszpasterza, formowanie członków duszpasterstwa w oparciu o fałszywą wizję świata i duchowości, wyeliminowanie możliwości pojawienia się różnych nadużyć duchowych, nieprofesjonalne posługiwanie się językiem teologii i psychologii.
- Być świadomym, że nasze nieroztropne lub zbyt poufale zachowania mogą zostać przez osoby trzecie, jak i samą młodzież, odczytane inaczej i stać się powodem oskarżenia.
- Zapewnić podopiecznym obecność drugiej osoby dorosłej podczas działań wychowawczych czy formacyjnych na rekolekcjach, wyjazdach, wycieczkach i tym podobnych wydarzeniach, aby w ten sposób uniknąć sytuacji narażającej na działania wychowawcze czy formacyjne bez obecności świadka.
- Zapewnić odpowiednie miejsce sprawowania sakramentu pokuty – winno znajdować się ono w kościele lub innym miejscu widocznym z możliwością zachowania dyskrecji spowiedzi.

5. STANDARD 4: ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

W przypadku zaistniałej krzywdy wobec małoletniego wychowanka duszpasterstwa MF Tau należy ten fakt zgłosić odpowiednim osobom w duszpasterstwie lub bezpośrednio służbom państwowym. W przypadku wyrządzonej krzywdy małoletnim członkom MF Tau w zakresie działalności duszpasterskiej MF Tau, należy pokrzywdzoną osobę objąć wsparciem, ją oraz jej rodzinę oraz inne osoby, które zostały tym zdarzeniem głęboko dotknięte. W przypadku naszego duszpasterstwa odpowiedzialność udzielenia właściwej opieki dla pokrzywdzonych leży po stronie Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów Prowincji Krakowskiej zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumencie „Ochrona nieletnich” (załączony jako dokument uzupełniający).

6. STANDARD 5: EDUKACJA MŁODZIEŻY O OCHRONIE WŁASNYCH GRANIC

Edukacja młodzieży w zakresie ochrony własnych granic i poszanowania granic innych osób, powinna być ważnym elementem pracy Referatu MF Tau. Taka działalność skierowana jest do młodzieży formującej się we wspólnotach MF Tau, aby móc wspólnie kształtować przyjazne środowisko dla młodego człowieka. Dlatego w naszym duszpasterstwie, Referat MF Tau ma za zadanie dbać o to, by członkowie MF Tau byli informowani o ich prawach i obowiązkach dotyczących wzajemnych relacji opartych na wartościach chrześcijańskich promujących wzajemną życzliwość i troskę, które pozwalają im czuć się bezpiecznie w miejscach gdzie będą się odbywały spotkania, rekolekcje czy inne wydarzenia organizowane przez Referat MF Tau. Zadaniem Referatu MF Tau jest informowanie członków MF Tau co do Standardów Ochrony Małoletnich poprzez udostępnienie informacji o dostępności tego dokumentu i uwzględnieniu go w regulaminie poszczególnych spotkań Młodzieży Franciszkańskiej Tau. Ponadto Asystent Prowincjalny MF Tau ma obowiązek przeszkolić kadrę przed każdymi rekolekcjami co do STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH. Misją formacji MF Tau jest przekazywać podczas spotkań takich treści, by członkowie MF Tau mogli kształtować w sobie postawy braterskiej jedności i umiejętności życzliwej współpracy dla osiągnięcia pełnego rozwoju zgodnie z założeniami antropologii chrześcijańskiej ukierunkowanej na dobro każdego człowieka.